

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту
економіки та менеджменту

 Сергій ПОБИГУН
(підпис)

« 31 » 08 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

МАКРО ТА МІКРОЕКОНОМІКА

Освітній рівень	<u>перший рівень вищої освіти</u> (назва освітнього рівня)
Галузь знань	<u>D Бізнес, адміністрування та право</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>D3 Менеджмент</u> (код і назва спеціальності)
Освітня програма	<u>Менеджмент</u> (назва ОП)
Статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> обов'язкова/вибіркова
Мова викладання	<u>українська</u>

2026 р.

Розробник(и):

Професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування
доктор економічних наук, професор

liliiia.simkiv@nung.edu.ua

Лілія СІМКІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні _____ кафедри фінансів, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

Протокол від «31» _____ 08 _____ 2026 року № 1.

Завідувач

кафедри фінансів, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

Уляна АНДРУСІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

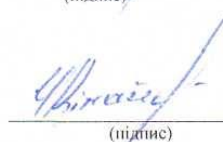
Узгоджено:

Завідувач кафедри
менеджменту та адміністрування

Ірина КІНАШ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Гарант освітньої програми
«Менеджмент»

Ірина КІНАШ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі мікро- та макроекономіки; набуття навичок застосування механізмів прийняття рішень окремими економічними суб'єктами (індивідами, домашніми господарствами, підприємствами), тобто усіма господарчими агентами, які прагнуть досягти певної соціально-економічної цілі, шляхом використання обмежених ресурсів. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у вивченні ключових положень базових макро- та мікроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів економічної політики щодо регулювання економіки, набуття знань про основні форми і методи впливу на економіку, за допомогою яких забезпечується її ефективне функціонування з метою досягнення найвищого рівня задоволення матеріальних потреб.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=2959 Сертифікат №000470. Наказ №248 від 19 червня 2026 р.
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	немає
Постреквізити	Дисципліна «Макроекономіка та мікроекономіка» забезпечує вивчення та засвоєння наступного переліку нормативних дисциплін: «Інформаційні технології в управлінні», «Екологізація діяльності»
Результати навчання	ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
Компетентності	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. Загальні компетентності: ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові) компетентності: ФК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. ФК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

	ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Навчальна дисципліна формує такі соціальні м'які навички (soft skills), як: - навички критичного та аналітичного мислення; - здатність аргументувати економічні висновки; - інтерпретувати макро- та мікроекономічну інформацію; - працювати в команді; - презентувати та обґрунтовувати результати економічного аналізу тощо.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 03.03.2025 р., наказ № 50) (<https://docs.google.com/document/d/1F2RSbIzvf49HMLvLIKV7kYVp6OjsNJGt/edit>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття – не допускаються.

Усі види навчальних робіт і завдань необхідно виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Наслідками пропущених практичних занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, тестовий контроль, презентація, есе). При відвідуванні занять в режимі відеоконференцій необхідно працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з корпоративних акаунтів, найменування якого повинно містити прізвище та ім'я здобувача освіти.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Не допускається порушення академічної доброчесності, зокрема неприпустимими є елементи плагіату в презентаціях та доповідях, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікації та фабрикації в письмових роботах. Здобувачі вищої освіти повинні проявляти самостійність у виконанні поставлених завдань та коректно посилалися на інформаційні джерела.

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані дотримуватися Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ. Ознайомитися з актуальною редакцією Положення можна за покликанням: <https://nung.edu.ua/department/viddil-zabezpechennya-yakosti-osvity/03-akademichna-dobrochesnist>

3) щодо оцінювання

Форма зарахування навчальної дисципліни відповідає вимогам навчального плану і враховує специфіку дисципліни, у тому числі поставлені цілі та результати навчання. Здобувачів вищої освіти інформують на першому занятті з даної дисципліни про правила зарахування навчальної дисципліни, у тому числі – обсяг вимог, форми та критерії оцінювання. Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти проводиться викладачем безпосередньо під час її вивчення на поточних заняттях згідно з розкладом та відповідно до робочої програми. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем вищої освіти для тих тем, які здобувач вищої освіти опрацьовує самостійно і вони не входять у структуру практичного заняття. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості здобувача вищої освіти до заняття. У процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача вищої освіти щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

До всіх здобувачів вищої освіти застосовуються єдині принципи, вимоги та критерії оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: теоретична складова – 40% семестрової оцінки, практична складова – 60 % семестрової оцінки.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти проводиться за результатами тематичних контролів та підсумкового контролю за двома модулями М1-М2. Оцінювання лекційного (теоретичного) курсу проводиться у вигляді колоквіуму через форму опитування в Moodle. Оцінювання практичного курсу (практичні заняття) проводиться шляхом перевірки виконання поставлених практичних та індивідуальних завдань.

До складання іспиту допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали усі види робіт, завдань, передбачених на семестр з даної навчальної дисципліни, відвідали усі, передбачені даною програмою навчальної дисципліни навчальні заняття та набрали сумарно не менше 35 балів. Пропуски занять без поважної причини відпрацьовуються згідно з розкладом

консультацій, що подано на сайті кафедри (<https://nung.edu.ua/department/institut-ekonomiki-ta-menedzhmentu/kafedra-finsiv>). При оцінюванні надається перевага стандартизованим методам: тестуванню, структурованій письмовій роботі. За змістом оцінюється рівень сформованості умінь та навичок, що визначені в освітній програмі підготовки бакалаврів.

У разі застосування дистанційних технологій навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно з «Положенням щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 30.12.2024 р. наказ №385 (<https://docs.google.com/document/d/1efcvoKcmU6LqOB7YIZ7kK2eCnhqozrrh/edit>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Екзамен — це форма семестрового контролю рівня засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти повинен протягом навчального семестру вчасно (до наступного заняття) виконувати всі завдання даної робочої програми. Повторне складання іспиту дозволяється не більше двох разів з дисципліни — перший раз екзаменатору, призначеному завідувачем кафедри, другий — комісії, яка створюється директором інституту.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Робочою програмою не передбачено визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/4e3C9Ef>

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/Bf3dee7>

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://salo.li/87d1f3F>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього	Розподіл по семестрах
		Семестр 2
Кількість кредитів ECTS	5	5
Кількість модулів	2	2
Загальний обсяг часу, год	150	150
Аудитори і заняття, год, у т.ч.:	60	60
лекційні заняття	30	30
семінарські заняття	-	-
практичні заняття	30	30
лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год, у т.ч.	90	90
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

3.2. Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	16	
ЗМ 1	Макроекономіка.	16	
Т 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	4	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
Т 1.2	Сукупний попит та сукупна пропозиція Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 15-19
Т 1.3	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки. Моделі економічних коливань.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 1, 14, 15-19
Т 1.4	Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індeksi та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.	4	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19

T 1.5	Держава в системі макроекономічного регулювання: фінансова, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фінансова політика, її зміст та функції. Види фінансової політики. Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
T 1.6	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15-19
M2	ПОВЕДІНКА ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВИХ СТРУКТУР	14	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	14	
T 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	4	5, 6, 7, 1, 15-19
T 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
T 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

Т 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність фірми та її функції. Види фірм. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
Т 2.6	Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

3.3. Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	16	
ЗМ 1	Макроекономіка.	16	
П 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	4	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
П 1.2	Сукупний попит та сукупна пропозиція Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 15-19
П 1.3	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки. Моделі економічних коливань.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 1, 14, 15-19
П 1.4	Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індекси та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філліпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.	4	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19
П 1.5	Держава в системі макроекономічного регулювання: фіскальна, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 15-19

	Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.		
П 1.6	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15-19
М2	ПОВЕДІНКА ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВИХ СТРУКТУР	14	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	14	
П 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
П 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	4	5, 6, 7, 1, 15-19
П 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	5, 6, 7, 1, 15-19
П 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність фірми та її функції. Види фірм. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	2	5, 6, 7, 1, 15-19

П 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва.	2	5, 6, 7, 1, 15- 19
П 2.6	Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	2	5, 6, 7, 1, 15- 19

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18
Підготовка до практичних занять та поточних контрольних заходів	18
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24
Підготовка та складання іспиту	30
Усього годин	90

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Літера-тура
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	12	
ЗМ 1	Макроекономіка.	12	
Т 1.1	Індекси споживчих цін, їх порівняльна характеристика (	2	1, 2, 3, 4
Т 1.2	Моделі економічної рівноваги “витрати-випуск” і «вилучення — ін’єкції» за умов приватної економіки: графічна інтерпретація та економічні пояснення .	4	1, 2, 3, 4

Т 1.3	Промисловий цикл, його фази. Особливості сучасного циклу.	2	1, 2, 3, 4
Т 1.4	Сутність та методи антиінфляційного регулювання економіки. Варіанти антиінфляційної політики.	2	1, 2, 3, 4
Т 1.5	Державний борг та його вплив на національну економіку	2	1, 2, 3, 4
М2	ПОВЕДІНКА ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВИХ СТРУКТУР	12	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	12	
Т 2.1	Процес споживання та динаміка зміни сукупної і граничної корисності. Перший закон Госена. Поняття рівноваги споживача. Другий закон Госена.	2	5, 6, 7
Т 2.2	Перехресна еластичність попиту.	2	5, 6, 7
Т 2.3	Ефект прибутку та ефект заміщення.	2	5, 6, 7
Т 2.4	Систематизація факторів виробництва.	2	5, 6, 7
Т 2.5	Економічні переваги ринку досконалої конкуренції.	2	5, 6, 7
Т 2.6	Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.	2	5, 6, 7

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література:

1. Мікроекономіка та макроекономіка: основи: Навч. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спец. D1 «Облік і оподаткування, С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» / Н. Т. Шадура-Никипорець, О. В. Мініна. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. 290 с. URL: <https://ir.stu.cn.ua/server/api/core/bitstreams/3f7d8ad3-839e-44c3-b48f-e601e3aede5e/content>
2. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. / Ю.М. Бажал. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. 41 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8fa5f779-1cab-4805-b95d-514053627aaa/content>
3. Феофанов Л. К., Меліхов Є. В. Макроекономіка : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 167 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25829/1/0061804.pdf>
4. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://surl.li/fcxkd>
5. Дунська А. Р. Мікроекономіка: теорія і практика [Електрон. ресурс] : підруч. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 073 «Менеджмент» / А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак, Л. Г. Смоляр ; КПП ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текст. дані (1 файл, 3,14 Мб). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2024. 476 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/f167bdf0-2ea3-4502-a582-97fd048c1914/content>
6. Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навчальний посібник. / уклад. О.І. Андрусь. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48094/1/Mikro- ta makroekonomika.pdf>

4.2 Додаткова література

7. Сімків Л. Є. Макроекономіка та мікроекономіка: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024. 71 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=477032
8. Макроекономіка. Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмами «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика», «Управління бізнесом, інновації та підприємництво» спец. 073 «Менеджмент» / КПП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С. О. Тульчинська, О. В. Костюнік, О. С. Солосіч. –Електрон. текст. дані (1 файл). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 106 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/4a1c026b-6daf-4cf5-9dfd-a5b61ad0b620/content>
9. Simkiv, L., Shults, S., Andrusiv, U., Bilyk, I., & Klym, N. (2022). Economic Growth of Regions of Ukraine in Conditions of Disproportional Regional Development. Journal of Optimization in Industrial Engineering, 15(1), 269-279 doi: 10.22094/JOIE.2021.1945345.1910 Scopus URL: http://www.qjie.ir/article_687280_58d1a9cb26fd7d1a75f1a36411b65e0a.pdf
10. Simkiv L., Andrusiv U., Kupalova H., Goncharenko N., Dzoba O., Yushkevych O. Concentration of entrepreneurial activity in the regions of Ukraine in the context of sustainable development. Financial and credit activity: problems of theory and practice Volume 3(44), 2022. P. 347-356. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.3.44.2022.3776>
11. Сімків Л. Є., Білоус М.С. Ринок праці України в повоєнний період. Інфраструктура ринку. 2024. №78 С. 30-34 -Index Copernicus International http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/78_2024/8.pdf
12. Сімків Л. Є., Чорний П. П. Інструменти державної підтримки малого та середнього бізнесу в Україні в умовах воєнного стану. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія Економіка та управління в нафтовій і газовій

промисловості. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2024. №2. С. 61-72
<https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/626/415>

13. Сімків Л. Є., Татарчук Р. Т. Сучасні тенденції розвитку інноваційного середовища цифрової економіки в Україні. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2024. №2. С. 153-161
<https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/627/419>

14. Сімків Л.Є. Соціально відповідальне інвестування в досягненні цілей сталого розвитку: фінансовий та екологічний виміри. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. №62. 2026. С.326-335 DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.20.02.2026.032> URL: <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/20.02.2026/50>

15. Сімків Л. Є., Чорний П. П. Інституційні механізми трансформації промислових підприємств в умовах інноваційної економіки. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. №54. 2025. С. 134-141 <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.18.07.2025.013> URL: <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/18.07.2025/42>

4.3 Інтернет – ресурси

16. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
17. Офіційний сайт Державної Служби Статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Комітету міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021р. (додаток №2) використовуються такі форми і методи навчання й оцінювання, що наведені в таблиці 6 (<https://docs.google.com/document/d/e/2PACX-1vQrVF2RwMDC-2vDeCeUmujVNdW66zTfBnpzBak5jPlpEEDhDdDttlLjtvWASRI3xg/pub>), а саме:

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	4Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПР 4	МН 1.1, МН 1.3, МН 2.2, МН 18, МН 19	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8
ПР 12	МН 1.1, МН 2.1, МН 2.2, МН 3.4, МН 18	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома модулями М1 і М2. Модульний контроль передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М1 (МФО 8)	20
Контроль засвоєння практичних навичок модуля М1:	
Практичне заняття 1 (МФО 4, МФО 5)	4
Практичне заняття 2 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 3 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 4 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 5 (МФО 4, МФО 5)	4
Практичне заняття 6 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 7 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 8 (МФО 4, МФО 5)	4
Модуль 2	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М2 (МФО 8)	20
Контроль засвоєння практичних навичок модуля М2:	
Практичне заняття 9 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 10 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4

Практичне заняття 11 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 12 (МФО 4, МФО 5)	4
Практичне заняття 13 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 14 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 15 (МФО 4, МФО 5)	4
Усього	100

Екзаменаційна оцінка (МФО 1) з дисципліни виставляється здобувачу вищої освіти відповідно до чинної шкали оцінювання.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
----------------------	----------	--	---

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Особливих вимог не потребує. Очне навчання: обладнання для мультимедійних презентацій: мультимедійний проектор, екран проекційний, ноутбук, доступ до інтернету.

У разі проведення занять он-лайн: заняття проводяться з використанням платформи Google Meet або Zoom із застосуванням особистих портативних комп'ютерів студентів та засобів дистанційного навчання з наявними камерами та мікрофонами для візуалізації презентацій та ідентифікації осіб, розширено використовуються: електронна пошта, ресурси науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ.

Інформаційне забезпечення: платформа дистанційного навчання MOODLE.